

СТАНОВИЩЕ

от доц. д-р Мария Димитрова Маноилова

във връзка с конкурс за заемане на академичната длъжност “доцент” в Област на висше образование 1. Педагогически науки Професионално направление 1.3. Педагогика на обучението по ... (Методика на обучението по география) за нуждите на СУ „Св. Климент Охридски“
Конкурсът е обявен в ДВ, бр. 33/17.04.2018г.

1. Данни за конкурса

Настоящото становище е изготвено въз основа на Заповед № РД 38-364/29.05.2018г. на СУ „Св. Климент Охридски“, подписана от ректора проф. дфн Анастас Герджиков. Конкурсът е обявен в ДВ, бр. 33/17.04.2018г. Основанието е решение на ФС на ГГФ (Протокол № 8/05.06.2018г.) в съответствие с Правилника за развитие на академичния състав в СУ, чл. 25 от ЗРАСРБ и във връзка с доклад на декана на ГГФ. Единствен кандидат в него е гл. ас. д-р Мая Петрова Василева, преподавател на основен трудов договор в СУ „Св. Климент Охридски“.

2. Данни за кандидата

Мая Петрова Василева е родена на 25.04.1979г. в София. Завършила е средно образование през 1997г. В периода 1997г.- 2005г. учи в СУ „Св. Климент Охридски“, първоначално в ГГФ – специалност География, а впоследствие (от 2002г.) във ФКНФ – специалност Немски език и литература. На ниво национална квалификация е географ, учител по география и учител по немски език в средните училища. От 2005г. е магистър по Географско образование.

В периода 2001г. – 2007г. работи като учител по География и икономика. От 16.04.2007г. е преподавател в СУ – ГГФ, първоначално към Катедра „Регионална и политическа география“, впоследствие в Катедра „Регионално развитие“ – направление „Географско образование“. На 09.11.2015г. придобива научната степен Доктор по 1.3. Педагогика на обучението по ... (Методика на обучението по география). Понастоящем заема академичната длъжност главен асистент (считано от 10.10.2016г.).

3. Описание на научните трудове

В документацията на Мая Василева за конкурса са предложени два списъка с научните ѝ трудове. Пълният списък на публикациите ѝ включва общо 37 заглавия (на български и английски език), както следва: дисертационен труд, монографичен труд, ръководство за висшето училище, 4 учебни пособия за средното училище, 6 публикации в български научни издания (1 студия и 5 статии), 24 публикации в сборници от научни конференции (национални и международни). Този пълен списък дава ясна представа за научните интереси на кандидата.

От цялата научна продукция за настоящия конкурс са избрани общо 32 заглавия (16 на български език и 16 – на английски). Те са изложени във втория списък публикации. 7 от представените в него публикации са в индексирани и реферирани издания. В направената справка за цитирания са посочени 13 цитата на 9 публикации на кандидата, от които 7 са в индексирани и реферирани издания.

Считам броя и качеството на представените научни публикации за достатъчен за заемане на академичната длъжност „доцент“. Те задоволяват установените нормативни изисквания и по мое мнение представят кандидата Мая Василева като специалист в професионалното направление.

4. Научни приноси

Подлагам на анализ и изразявам становище относно научните приноси в публикациите на Мая Василева в реда, в който са изложени от кандидата в авторската справка.

Монографичен труд: *„Методика на обучението по география – едно по-широко разбиране за методите на обучение“, УИ „Св. Климент Охридски“, София, 2018, ISBN 978-954-07-4355-4, 158 стр.*

Монографията обогатява теоретичните постановки на дидактиката на географията у нас относно методите на обучение по предмета. За научен принос приемам конструирания в нея „Модел на методите в обучението по география“, тъй като той съчетава съвременните глобални и европейски тенденции по проблема с традициите в българското географско образование. Моделът е разработен на основата на доказани теоретични постановки, идеи и решения по проблема в страни с развити

образователни системи. Като принос могат да се посочат изведените възможности за приложение в практиката на обучението по география в българското училище с оглед повишаване на неговата ефективност.

Учебно пособие за ВУ: *Актуални въпроси на съвременната дидактика на географията, МЕЛАНИ, София, 2018, ISBN 978-95492917-9-7, 153 стр.*

Ръководството за семинарни занятия обогатява теорията на дидактиката на географията у нас посредством сполучливо проучени и систематизирани иновации от световната дидактика на географията по ключови въпроси и проблематика. От една страна чрез него студентите получават съвременна, актуална научна информация по основните въпроси на дидактиката на географията, от друга - възможности за придобиване на знания и умения чрез извършване на разнообразна по характер и сложност дейност.

Считам за принос предложени в ръководството примерен модел за подготовка на студентите по основни теми от дидактиката на географията, чието усвояване е задължително условие при обучаване на бъдещите учители. По мое мнение моделът е не само интересен, но и приложим в практиката. От една страна посредством активното взаимодействие между преподавателя и студентите се повишава мотивацията за работа в процеса на обучението, от друга – неговата ефективност.

Учебни пособия за средното училище

В учебните пособия за средното училище Мая Василева е съответно втори и трети автор. Като най-съществен принос на кандидата приемам приложените в Учебника по география и икономика за 7 клас авторски идеи в уроците за дейности. Друг важен принос е използваният авторски план-сценарий на урока по география, въз основа на който са конструирани методическите разработки на урочни единици в Книгата за учителя.

Студия: *ПСИХОЛОГИЧЕСКА ОСНОВА НА ОБУЧЕНИЕТО ПО ГЕОГРАФИЯ – ОСНОВНИ ПОЛОЖЕНИЯ, Годишник на СУ, том: Кн. 2 - География, брой: 111, издателство: СУ "Св. Климент Охридски", 2018, Ref (под печат)*

Студията доказва ролята на психологията за трансформирането на географската информация в личностно значими за живота и дейността на ученика знания, умения, компетентности и модели на поведение. Предложена е най-обща психологическа основа на учебния процес по

география, изведени са факторите, които му влияят, определени са характера и спецификата на тяхното влияние. В този смисъл считам предложените от автора нови идеи за научен принос в географското образование.

Други публикации в български научни издания

- ***Статия: Дидактическото моделиране в обучението по география, Годишник на СУ, том: Кн. 2 - География, брой: 108, 2016***

В статията се представя ролята на дидактическото моделиране за качеството и ефективността на обучението по география. Изведени са идеи за съгласуване на обучението с научни критерии за качество, които авторът обвързва с целенасоченото, обективно и рационално планиране, осъществяване и рефлексия на дидактическата дейност като цяло и на процеса преподаване – учене в частност. Статията откроява ролята на дидактическите принципи в практиката на учебната дейност, като ръководно начало, което определя посоката, в която трябва да се развива процеса на обучението. Това може да се определи като принос на автора, тъй като прилагането им ще повиши ефективността на географското образование.

Статии:

- *Идеи за усъвършенстване на планирането и структурирането на урока по география – поглед към съвременната немска дидактика на географията, Годишник на СУ, том: Кн. 2 - География, брой:104, 2012*
- *Идеи за усъвършенстване на структурата на урока по география, География 21, брой: 2, 2011*

Двете статии проучват теоретичните постановки за структурирането и планирането на урока по география в съвременната немска дидактика на географията. В тях са изведени нови идеи за практиката на средното училище в България. Принос към теорията и практиката на обучението по география е именно новата структура на урока, която вече е успешно апробирана и внедрена в географското образование.

Публикации от научни конференции:

Мая Василева е взела участие в 24 научни конференции. В публикациите от тях е разгледана разнообразна проблематика. Подлагам

на анализ само тези, които са избрани за конкурса. Приносите на кандидата в тях могат да бъдат структурирани по следния начин:

- предложени са нови идеи, постановки, решения за усъвършенстване на управлението, функционирането и ефективността на географското образование, за координиране и синхронизиране на нашата образователна система с тази на страните от ЕС (публикации: 12, 19, 20 и 31);
- изведени са нови за страната теоретични постановки от дидактиката на географията в страните с развити образователни системи; и
- конкретни възможности за адаптиране и приложение в практиката на обучението по география у нас (публикации: 1, 2, 3, 4, 5, 6, 9, 10, 11, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 21, 24, 25, 27 и 32);
- използван е нетрадиционен подход за представяне на сложни теоретични въпроси от дидактиката на географията с оглед извеждане на нови перспективи при изследването им (публикации: 14, 19, 21, 24 и 31).
- предложена е дидактико-методическа конструкция за осъществяване на интердисциплинарно обучение между География и икономика и Физическо възпитание и спорт (публикации: 26 и 28).

5. Преподавателска работа

Учебната и преподавателска дейност на Мая Василева е разнообразна. Тя води лекции и упражнения в бакалавърски програми География (редовно и задочно обучение), История и география, География и биология, както и в магистърска програма Управление на човешките ресурси. В тематично отношение всички водени от кандидата курсове са по професионалното направление и специалността на конкурса.

Мая Василева е участвала в разработването и обновяването на някои основни и избираеми дисциплини, както и при разработването на нова за ГГФ магистърска програма. Била е научен ръководител на четирима дипломанти и рецензент на редица успешно защитени дипломни работи за придобиване на образователно-квалификационна степен „магистър“. Взела е участие в няколко научни проекти (като член), също и в разработването на нова учебна документация по география и икономика за средното училище.

Горепосоченото задоволява установените нормативни изисквания по конкурса.

6. Бележки и препоръки

Препоръчвам на кандидата:

- да публикува и други учебни пособия за висшето училище, въз основа на изведените нови за страната теоретични постановки от съвременната дидактика на географията;
- да разработи авторски модел за контрол и оценяване в обучението по география въз основа на идеите, представени в публикация 15;
- да задълбочи изследователските си търсения по отношение на интердисциплинарно обучение между география и икономика и други учебни предмети от средното училище.

7. Заключение

Изследователската и преподавателската дейност на гл. ас д-р Мая Петрова Василева удовлетворяват изискванията на ЗРАСРБ и Правилника за прилагането му, както и правилника на СУ "Св. Климент Охридски" за развитие на академичния състав, предявявани към кандидати за получаване на академичната длъжност "доцент" в Област на висше образование 1. Педагогически науки, Професионално направление 1.3. Педагогика на обучението по ... (Методика на обучението по география). Това за мен е основание да дам **положителна оценка** на кандидата и да предложи на почитаемите членове на Научното жури да подкрепят настоящата кандидатура на гл. ас д-р Мая Петрова Василева и тя да заеме длъжността „доцент“.

София, 16.08.2018г.

Изготвил становището:

(доц. д-р Мария Маноилова)